

GOED VESTIGINGSJAAR VOOR OEVERZWALUWEN IN 1992

Dick A. Jonkers

De Oeverzwaluwen boden de vogelwerkgroep in het jubileumjaar een mooi cadeau aan. Op drie plaatsen in het onderzoeksgebied ontstonden vestigingen met in totaal ruim honderd broedparen.

De meest westelijk gelegen kolonie bevond zich in de Bloemendalerpolder boven Weesp, in een gronddepot met zwarte grond van Rijkswaterstaat, bij het Amsterdam-Rijnkanaal. Deze kolonie was klein en bestond uit twaalf nesten. Aan de afrit van de A6 naar de A1, waar in 1991 nog totaal twaalf nesten voorkwamen, waren geen mogelijkheden meer voor de Oeverzwaluwen door het afwerken van de zandwand. Hierdoor verdwenen de steile randen. Een verzoek aan Rijkswaterstaat (RWS) om op die plaats een kunstmatige en permanente oeverzwaluwwand te construeren, werd afgewezen. In plaats daarvan is RWS begonnen met de aanleg van een wand op enige afstand van de A1 bij de Oostdijk in Naarden. Op die plaats, in een gronddepot, was vroeger een kolonie aanwezig, die niet meer gebruikt werd door het over- en dichtgroeien van de wand.

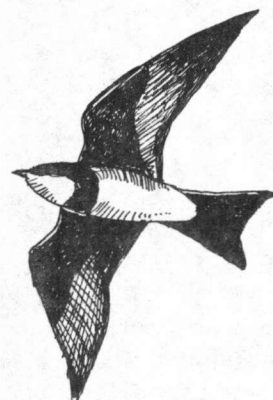
Op het industrieterrein van Naarden waren dit jaar geen broedparen aanwezig. De zandhopen waren daar verdwenen. In de brochure "Vogels zien en beschermen", die dit jaar door de vogelwerkgroep is uitgebracht, is het terrein een van de lokaties, waarvoor wordt voorgesteld om er een permanente wand aan te leggen. Het doel van de aanleg van permanente wanden is om op kleine schaal een netwerk van broedlokaties achter de hand te hebben. Deze kunnen als een soort reservoir dienen, van waaruit de Oeverzwaluwen tijdelijke lokaties kunnen bezetten.

Nieuw was ook de vestiging van een kolonie in een depot met zwarte grond, eveneens van Rijkswaterstaat, aan de zuidzijde van de Naardertrekvaart bij de oprit van de A6 vanuit Hilversum naar de Hollandse Brug. Op 23 mei bevonden zich er 79 bewoonde hollen. Enkele laatkomers leidden tot een aantal van 83 nesten op 23 juni en 85 nesten op 8 juli. Voor ringonderzoek werden twee vangpogingen ondernomen, die resulteerden in resp. 114 en 44 gevangen exemplaren. Tijdens de eerste vangpoging bestond het leeuwendeel van de vangsten uit jonge vogels. Groot was de verrassing, toen tussen de gevangen Oeverzwaluwen een exemplaar met een Britse ring werd aangetroffen. De ringgegevens hiervan ontbreken nog, maar zullen in het volgende verslag worden vermeld.

Uit een mededeling van W.van den Brink blijkt, dat in 1991 iets ten zuidwesten van deze kolonie, in 'de stort van de Boer' langs de Rijksstraatweg, een kolonietje van vijf nesten heeft gezeten. Dit brengt het totaal voor 1991 op 38 paren en het aantal 'kolonies' op vijf.

Het Goois Natuurreservaat pakte het voorgestelde plan, om zand aan de onderzijde van de vroeger bewoonde wand in de voormalige groeve Oostermeent deels te verwijderen, op. De klus werd met behulp van een graafmachine ruim voor de aankomst van de Oeverzwaluwen geklaard. De Oeverzwaluwen namen op hun beurt de uitdaging aan, al duurde het wel tot begin juni voordat zij hun graafwerkzaamheden begonnen. Op 8 juni waren 15 nesten aanwezig, maar hun werkzaamheden gingen tot in de bouwvakvakantie door, zodat het aantal nesten op 10 juli 24 bedroeg. Helaas ontbraken nog steeds informatiebordjes, waardoor publiek en spelende kinderen zich regelmatig vlak bij de bewoonde nesten bevonden. De gemeente Blaricum bleek niet bereid vergunning te verlenen voor het verwijderen van de grote zandhoop, die zich voor een deel van de wand bevindt. Verwijdering zou als een ontgronding worden aangemerkt en hiervoor wordt nergens meer toestemming verleend.

Er zullen pogingen worden ondernomen om met de gemeente en de provincie tot overeenstemming te komen voor dit speciale geval. De zandhoop vormt een obstakel voor aanvliegende Oeverzwaluwen en heeft ertoe geleid dat zich achter de hoop geen nesten bevinden.



Oeverzwaluw

Het succesjaar 1992 werd afgesloten met een totaal van 121 nesten. Een aantal waarvoor we jaren terug in de archieven moeten duiken. Het jaar 1984 was het laatste jaar met een groot aantal. Er waren toen 120 paren, verdeeld over drie kolonies. Het huidige aantal lijkt perspectief voor de toekomst te bieden, al is een deel van de lokaties niet veilig te stellen.

De tellingen werden uitgevoerd door de volgende personen: W.van den Brink, J.Harder, D.A.Jonkers, A.Vermeule en F.H.van de Weijer.